

franciscus

PIP gewricht slijtage

Inleiding

Uw arts heeft vastgesteld dat de pijn in uw vinger wordt veroorzaakt door slijtage van het PIP gewricht.

Slijtage (artrose) gewrichten is een veel voorkomend probleem. Door de aanwezigheid van een laag kraakbeen kunnen gewrichten in een normale situatie soepel en pijnloos langs bewegen.

Bij artrose is er slijtage van het gewrichtsoppervlak en is de kraakbeenlaag die zorgt voor de soepele beweging tussen de botten verminderd. Slijtage kan optreden bij ouderdom (ouderdomsartrose), reumatoïde artritis (Reuma) of na een ongeval. De PIP gewrichten zijn de knokkels waarmee op een deur wordt geklopt. Het PIP gewricht staat in de top-3 van gewrichten in de hand die als eerste gaan slijten.

Klachten

Bij PIP slijtage kunt u last hebben van:

- Zeurende pijn, stijfheid en zwelling ter hoogte van het PIP gewricht;
- Krachtsverlies en stijfheid;
- Kleine goedaardige bultjes bij het gewricht;
- Pijn die ontstaan is na een letsel. De slijtage kan dan al langer bestaan en sluimerend aanwezig zijn. De klachten van pijn en stijfheid worden door het letsel 'aangezet', waardoor het gewricht ineens een probleem gewricht is.

Onderzoek

Uw klachtenpatroon bespreekt u met uw arts. Afhankelijk van de bevindingen uit het gesprek en het lichamelijk onderzoek kan aanvullend onderzoek nodig zijn. In geval van verdenking op een PIP slijtage wordt een röntgenfoto gemaakt. Soms wordt er aanvullend een CT scan gemaakt.

Over de behandeling

Er zijn 3 soorten methoden voor de behandeling van een slijtage van een PIP gewricht:

1. Niet-operatieve behandeling;
2. Operatieve behandeling met kunstgewricht;
3. Operatieve behandeling door het gewricht vast te zetten.

Het doel van de behandelingen is om vooral de pijn te verminderen.

Behandeling

Niet-operatieve behandeling

Bij milde klachten zijn er een aantal niet-operatieve behandelingsopties:

- Rust;
- Pijnstilling (NSAID's). Wij raden u aan om met uw huisarts te overleggen bij langdurig gebruik van pijnstillers;
- Injectie met ontstekingsremmers (corticosteroïden) in de gewrichtsspleet. Een injectie brengt de ontstekingsreactie van het gewricht alleen tijdelijk tot rust;
- Spalktherapie waarbij het PIP gewricht wordt ontlast.

Operatieve behandeling

Er wordt gekozen voor een operatie als er sprake is van een zeer pijnlijke slijtage bij patiënten die niet reageren op de niet-operatieve behandeling. Als de pijn zeer wisselend is van locatie, is een operatie meestal af te raden. Het doel van een operatie aan het PIP gewricht is de vermindering van pijn in dat specifieke gewricht. De beweeglijkheid wordt over het algemeen minder na een operatie.

Bij slijtage van het PIP gewricht kan gekozen worden voor een:

1. PIP gewricht prothese

Bij een gewrichtsprothese wordt het aangedane gewricht vervangen door een metalen-, siliconen- of kunststofprothese. Wij gebruiken vaak een siliconen prothese. De pijn wordt hierdoor minder.

Via een snede op de rugzijde van het te vervangen PIP gewricht. De (versleten) gewrichtsoppervlakken worden verwijderd. Vervolgens wordt er aan beide kanten een holte in het bot gemaakt waarin het steeltje van de gewrichtsprothese geplaatst kan worden. De pezen worden terug gehecht en de huid wordt gesloten.

Voordeel: na het plaatsen van een gewrichtsprothese zal het aangedane gewricht nog kunnen buigen en strekken. Dit is voordelig bij de fijnere handelingen.

Nadeel: het geopereerde gewricht heeft minder stabiliteit en kan minder grote krachten opvangen. Verder kan een prothese op langere termijn breken of uitbreken.

2. PIP gewricht arthrodese

Bij een PIP arthrodese wordt het gewricht vastgezet in een licht gebogen (functionele) stand. De pijn wordt hierdoor weggenomen. Na de ingreep kunt u uw vinger alleen nog maar buigen en recht maken in de aanliggende gewrichten. Het geopereerde gewricht kan niet meer bewegen.

Via een snede op de rugzijde van het te vervangen PIP gewricht. De (versleten) gewrichtsoppervlakken worden verwijderd. Met behulp van 1 of meerdere metalen pin(nen) en/of ijzerdraad, of een schroef wordt het gewricht vast gezet. De pezen worden terug gehecht en de huid wordt gesloten.

Voordeel: een PIP arthrodese verzorgt een stabiele situatie. De wijsvinger is een vinger die veel stabiliteit nodig heeft in het dagelijks gebruik. De vinger kan grote krachten opvangen. Dit kan belangrijk zijn bij mensen die zwaar werk doen.

Nadeel: de geopereerde vinger kan niet meer volledig buigen en zal stijver zijn. Dit beperkt vooral de fijnere handelingen.

De operatie gebeurt in dagbehandeling onder verdoving van uw gehele arm. Minder vaak wordt gekozen voor volledige anesthesie.

Bloedverdunners

Als u bloedverdunners gebruikt, dan zal in overleg met uw behandelend arts bepaald worden óf en wanneer er gestopt moet worden met deze medicijnen.

Nazorg

- Na de operatie krijgt u voor enkele dagen een gipsverband aangemeten. U dient het gipsverband droog te houden.

Tijdens het douchen, kunt u een plastic zak om uw hand doen;

- U dient uw hand de eerste dagen hoog te houden. Dit kan met de hulp van een mitella/sling. 's Nachts kunt u uw hand dan het beste op een kussen laten rusten;
- Voor eventuele napijn kunt u paracetamol (maximaal 4 x daags 1000 mg) gebruiken. Als het nodig is, krijgt u een recept voor extra pijnstilling;
- Zelf autorijden met drukverband/gipsspalk wordt niet geadviseerd;
- Na een paar dagen zal het (gips)verband verwijderd worden en gestart worden met oefentherapie. Tussen de oefeningen door zal een buddyspalk of afneembare spalk gedragen worden;
- De hechtingen worden na ongeveer 10 dagen door een verpleegkundige verwijderd;
- Soms komt het voor dat het litteken en het gebied rondom het litteken langere tijd (weken tot maanden) gevoelig zijn bij aanraken en druk zetten. Het litteken kan ook hard aanvoelen. Deze klachten zijn meestal tijdelijk.

Nazorg specifiek voor PIP gewricht prothese

- Het is belangrijk dat er snel gestart wordt met actieve oefentherapie om het kunstgewricht te laten bewegen;
- De duur van de herstelfase na het plaatsen van een PIP gewrichtsprothese is gemiddeld 3 tot 6 maanden, maar dit wisselt vanzelfsprekend afhankelijk van uw wondgenezing en herstel;
- De beweeglijkheid en belastbaarheid van een PIP gewrichtsprothese is nooit zo goed als het oude oorspronkelijke gewricht. Een buiging van 60 graden is gemiddeld. In de strekking gaat ook wat verloren;
- Na 3 maanden volgt veelal een controle afspraak bij uw behandelend arts.

Nazorg specifiek voor PIP gewricht arthrodesse

- Het is belangrijk dat er snel gestart wordt met actieve oefentherapie van de overige gewrichten;
- De duur van de herstelfase na het een PIP gewricht arthrodesse prothese is gemiddeld 3 tot 4 maanden;

- Nadat het gewricht is vastgezet, is het beperkt te belasten en te gebruiken. Dit kan meestal tot 1 kilogram. Bij zwaardere belasting of bij slapen wordt een beschermende spalk geadviseerd. Pas als het bot aan elkaar vastgegroeid is, kan uw vinger zwaarder belast worden en is de spalk niet meer nodig. Na 6 tot 8 weken wordt de eerste maal een röntgenfoto gemaakt om het vastgroeien te beoordelen.

Mogelijke complicaties

Bij alle operaties bestaat een kleine kans op complicaties. Voor de volledigheid noemen we de (zeer) zeldzame complicaties. Als u vragen heeft over de mogelijke complicaties, raden wij u aan om contact op te nemen met uw behandelend arts.

- Een wondinfectie, een nabloeding of een veranderd gevoel rondom het litteken. Neem bij roodheid, koorts of erge pijnklachten contact op met het ziekenhuis;
- Na een trauma of operatie van uw hand kunnen er onbegrepen klachten ontstaan die niet direct te maken hebben met het trauma of de operatie. Dit zijn klachten als roodheid, zwelling, een glanzende huid, stijfheid en pijn. Ook kan er een intolerantie ontstaan voor kou. Deze klachten komen bijna nooit voor en zijn vaak tijdelijk;
- De aanliggende gewrichten kunnen ook iets stijver worden;
- Andere gewrichten kunnen ook slijtage vertonen en op den duur pijnlijk worden.

Prothese

- Op de lange termijn komt het soms voor dat de prothese breekt of los gaat zitten. Als dit gebeurt, wordt u opnieuw geopereerd;
- De beweeglijkheid van een PIP gewricht prothese is vaak niet zo goed als het oude oorspronkelijke gewricht. Er kan stijfheid ontstaan in het buigen en de vinger kan vaak niet meer helemaal strekken;
- Soms ontstaat er extra botvorming rondom de prothese (heterotope botvorming). Dit kan leiden tot stijfheid.

Arthrodesse

- Het komt bijna nooit voor dat het bot niet aan elkaar groeit. Een 2^e operatie kan dan mogelijk zijn. Roken heeft een

negatieve invloed op het aan elkaar groeien van bot. Het helpt om minimaal 2 weken voor de operatie tot volledige botgenezing te stoppen met roken. Uiteraard zou het mooi zijn als het u lukt helemaal te stoppen met roken.

Handtherapie

Na een PIP gewricht prothese of arthrodesse is handtherapie nodig. Deze nabehandeling vindt bij voorkeur plaats bij gespecialiseerde handtherapeuten. De therapie na het plaatsen van een prothese is intensiever dan bij een arthrodesse. Uw behandelend arts zal zorgdragen voor een verwijzing naar de handtherapeut, en kan eventueel ook suggesties doen voor een handtherapeut. De vergoeding van handtherapie valt vaak onder 2^e lijns fysiotherapie en soms ergotherapie. U kunt over de vergoeding uw zorgverzekeraar en handtherapeut raadplegen.

Wanneer contact opnemen?

Bij de volgende klachten neemt u contact op met de polikliniek Plastische Chirurgie:

- Koorts;
- toename van pijn;
- Zwelling of roodheid rond de littekens.

Heeft u vragen?

Bekijk voor meer informatie onze website www.franciscus.nl.

Bent u op zoek naar informatie over uw gegevens of afspraak? Bekijk dan eerst uw patiëntenportaal via www.mijnfranciscus.nl.

Heeft u vragen over uw medicijnen of een andere medische vraag? Stel deze via de berichtenservice aan de polikliniek via BeterDichtbij.

Wilt u een medewerker spreken? Dan kunt u bellen met het Franciscus Contact Centrum via telefoonnummer 010 - 893 0000.

Locatie

Let goed op waar uw ingreep staat gepland, in Franciscus Vlietland, of Franciscus Gasthuis.

Bij ernstige pijnklachten aan een versleten PIP gewricht (rode gebied pink) kan een operatie zorgen voor pijnvermindering. Het PIP gewricht kan vastgezet worden (arthrodese) zoals in de middelvinger. Er kan ook een kunstgewricht (prothese) geplaatst worden zoals in de ringvinger. Het litteken (grijze stippellijn) ligt op de rug van de vinger.

September 2021